

Mål C-503/23**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

7 augusti 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte (Italien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

26 juli 2023

Klagande:

Centro di Assistenza Doganale (CAD) Mellano Srl

Motparter:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli – Agenzia delle Dogane – Direzione Interregionale per la Liguria[, il Piemonte e la Valle d'Aosta]

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Saken i det nationella målet

Lagstiftningen om verksamhet som bedrivs av Centri di Assistenza Doganale – CAD (nedan kallade tullservicecenter). Överklagande till Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte genom vilket ett tullservicecenter har angripit det beslut varigenom Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (tull- och monopolmyndigheten) har avslagit tullservicecentrets ansökan om tillstånd att utföra tulltransaktioner på en annan plats än det behöriga tullkontoret.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av skäl 21 och artikel 18 i förordning (EU) nr 952/2013, av artiklarna 10 och 15 i direktiv 2006/123/EG och av artiklarna 56–62 FEUF vad gäller geografiska begränsningar av tullservicecenters verksamhet.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska artikel 18 jämförd med skäl 21 i förordning (EU) nr 952/2013 tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning (artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992) och praxis som begränsar tullservicecenters verksamhet till en ”godkänd plats” inom territoriet för det regionala/interregionala/interprovinsiella direktorat där de har sitt säte och därigenom hindrar dem från att bedriva verksamhet på hela det nationella territoriet?
2. Ska artiklarna 10 och 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning (artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992) och praxis som begränsar tullservicecenters verksamhet till en ”godkänd plats” inom territoriet för det regionala/interregionala/interprovinsiella direktorat där de har sitt säte och därigenom hindrar dem från att bedriva verksamhet på hela det nationella territoriet, samtidigt som möjligheten att bedriva denna verksamhet på hela det nationella territoriet förbehålls tullombud?
3. Ska artiklarna 56–62 FEUF tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning (artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992) och praxis som begränsar tullservicecenters verksamhet till en ”godkänd plats” inom territoriet för det regionala/interregionala/interprovinsiella direktorat där de har sitt säte och därigenom hindrar dem från att bedriva verksamhet på hela det nationella territoriet, samtidigt som möjligheten att bedriva denna verksamhet på hela det nationella territoriet förbehålls tullombud?

Anförda unionsbestämmelser

FEUF, särskilt artiklarna 56–62.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, särskilt artiklarna 10 och 15.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, särskilt skäl 21 samt artiklarna 18 och 139.

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex, särskilt artikel 115.

Anförd praxis från EU-domstolen

Domarna i mål C-293/14, i mål C-475/11, i mål C-384/08, i mål C-470/11, i mål C-265/12, i mål C-159/12 och i de förenade målen C-570/07 och C-571/07.

Anförda nationella bestämmelser

– Decreto del Presidente della Repubblica 23 gennaio 1973, n. 43 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia doganale (presidentdekret nr 43 av den 23 januari 1973 om antagande av en konsoliderad version av gällande lagbestämmelser på tullområdet)

Enligt artikel 47.3 i detta dekret ”[g]er utnämning till tullombud tillstånd att inge tulldeklarationer på hela det nationella territoriet”.

– Decreto del Ministro delle Finanze 11 dicembre 1992, n. 549 – Regolamento recante la costituzione dei centri di assistenza doganale (finansministerns dekret nr 549 av den 11 december 1992 – Regelverk om bildande av tullservicecenter)

Det stadgas i artikel 1.1 i detta dekret att ”[t]ullombud som i minst tre år har varit inskrivna i yrkesorganisationen ... och bedriver verksamhet i egenskap av egenföretagare kan bilda kapitalbolag, vilka benämns tullservicecenter, som ska ha ett kapital på lägst 100 miljoner lire och enbart bedriva tullservice ...”.

I artikel 3.3 i samma dekret stadgas att ”[b]olagen med tillstånd i enlighet med artikel 1.1 bedriver sin verksamhet inom den tullavdelnings territorium där de har sitt säte och får ansluta sig till liknande bolag, som har säte och är ackrediterade att bedriva verksamhet inom andra territorier för olika avdelningsdirektorat, och bilda europeiska ekonomiska intressegrupperingar såsom fastställs i förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 ...”.

– Legge 25 luglio 2000, n. 213 – Norme di adeguamento dell’attività degli spedizionieri doganali alle mutate esigenze dei traffici e dell’interscambio internazionale delle merci (lag nr 213 av den 25 juli 2000 – Bestämmelser för att anpassa tullombuds verksamhet till de ändrade kraven avseende varutrafik och internationell varuhandel)

Det stadgas i artikel 3.5 i denna lag att ”[t]ullombud vid genomförande av de förenklade förfarandena förutom att anmäla varorna på de ställen och platser som är avsedda för att utföra de tulltransaktioner som avses i artikel 17 i presidentdekret nr 43 av den 23 januari 1973 om antagande av en sammanställning av gällande lagbestämmelser på tullområdet även kan anmäla varorna på de platser, magasin eller lager som innehas av de personer för vars räkning de från fall till fall utför tulltransaktioner och där varorna befinner sig. Detta under förutsättning att dessa platser, magasin eller lager ligger inom lokaldirektoratets territorium där de är ackrediterade att bedriva verksamhet”.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Klagandebolaget är ett tullservicecenter med säte i Cuneo som utför tulltransaktioner för sina kunders räkning. Bolagets säte ligger inom territoriet för

Direzione Territoriale II per la Liguria, il Piemonte e la Valle d’Aosta (andra lokaldirektoratet för Ligurien, Piemonte och Valle d’Aosta) inom tull- och monopolmyndigheten, som är den myndighet som är motpart i det nationella målet.

- 2 Inom ramen för sin verksamhet har bolaget ingått ett avtal med ett tyskt bolag för utförande av tulltransaktioner som rör Förenade Kungariket.
- 3 I detta sammanhang har bolaget ingett en tillståndsansökan till ovannämnda lokaldirektorat om att godkänna en annan plats än tullkontoret för att bolaget ska kunna utföra tulltransaktioner i ett magasin som ligger i provinsen Vicenza. Till skillnad från bolagets säte ligger detta magasin inte inom ovannämnda lokaldirektorats territorium.
- 4 Genom beslut har ovannämnda lokaldirektorat avslagit bolagets ansökan av det skälet att tullservicecenter enligt artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992 enbart får bedriva sin verksamhet inom den tullavdelnings territorium där de har sitt säte. Detta territorium motsvarar i förevarande fall ovannämnda lokaldirektorats territorium.
- 5 Klagandebolaget har överklagat beslutet om avslag till den hänskjutande domstolen, Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte.

Parternas huvudargument

- 6 Till stöd för sitt överklagande har bolaget gjort gällande bland annat att det angripna beslutet strider mot skäl 21 och artikel 18 i förordning (EU) nr 952/2013 samt mot direktiv 2006/123/EG.
- 7 Det preciseras i det angripna beslutet att den nationella lagstiftningen inte tillåter att en annan plats än tullkontoret godkänns för utförande av tulltransaktioner, för det fall denna plats är belägen utanför det behöriga lokaldirektoratets territorium. Det framgår av beslutet att, även om ett tullombud enligt artikel 47.3 i presidentdekret nr 43/1973 har tillstånd att utföra tulltransaktioner på hela det nationella territoriet, är denna bestämmelse inte tillämplig på ett tullombud som bedriver verksamhet i egenskap av delägare i ett tullservicecenter. Med andra ord får ett tullombud som inte är delägare i ett tullservicecenter utföra tulltransaktioner på hela det nationella territoriet, medan ett tullombud som är delägare i ett tullservicecenter enbart får utföra tulltransaktioner inom lokaldirektoratets territorium där tullservicecentret har sitt huvudkontor. I detta sammanhang ska det erinras om att tullservicecenter enligt ministerdekret nr 549/1992 bildas av tullombud.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 8 För det första är den hänskjutande domstolen av den uppfattningen att EU-tullagstiftningen, särskilt artikel 18 i förordning (EU) nr 952/2013, inte tillåter någon geografisk begränsning av utövandet av tjänsteverksamhet för tullservicecenter. Mot denna bakgrund förefaller den nationella lagstiftningen, särskilt artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992 och artikel 3.5 i lag nr 213/2000, enligt den hänskjutande domstolen inte vara förenlig med unionsrätten.
- 9 För det andra noterar den hänskjutande domstolen att klagandebolaget enligt artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992, i och med att det rör sig om ett tullservicecenter, inte får bedriva verksamhet genom en lokal enhet och ett magasin som ligger utanför territoriet för det lokaldirektorat inom tull- och monopolmyndigheten där bolaget har sitt huvudkontor. Således begränsar denna bestämmelse möjligheten att bedriva verksamhet genom agenturer, dotterbolag eller filialer. Denna omständighet förefaller strida mot artikel 10.4 i direktiv 2006/123, enligt vilken en tjänsteleverantör som har tillstånd ska ges rätt att få tillträde till eller utöva tjänsteverksamhet på hela landets territorium, till exempel genom att upprätta agenturer, dotterbolag, filialer eller kontor, utom då det av tvingande hänsyn till allmänintresset är motiverat att utfärda ett särskilt tillstånd eller begränsa tillståndet till en viss del av territoriet. Emellertid förekommer det enligt den hänskjutande domstolen inte några sådana hänsyn i förevarande fall.
- 10 Vidare menar den hänskjutande domstolen att, om de platser som är avsedda för tulltransaktioner är belägna utanför lokaldirektoratets territorium där tullservicecentret har sitt huvudkontor, innebär artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992 ett förbud mot flera etableringar inom det nationella territoriet, trots att de krav angående nödvändighet och proportionalitet som föreskrivs i artikel 15.3 i direktiv 2006/123 inte är uppfyllda. På så sätt är det fråga om ett åsidosättande av den sistnämnda bestämmelsen.
- 11 EU-domstolen har redan slagit fast att den geografiska begränsningen av tillståndet att utöva en viss tjänsteverksamhet enligt artiklarna 10 och 15 i direktiv 2006/123/EG utgör en inskränkning av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer. Enligt den hänskjutande domstolens uppfattning påverkas detta konstaterande inte av den omständigheten att tullservicecenter enligt artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992 får bedriva verksamhet i aggregerad form (genom att ansluta sig till liknande bolag med samma verksamhetsföremål eller genom att bilda en europeisk ekonomisk intressegruppering) i syfte att tillhandahålla tjänster utanför det territorium där de har sitt säte. Både anslutningen till liknande bolag och bildandet av en europeisk ekonomisk intressegruppering kan i själva verket innebära ansevärd ekonomiska och driftsmässiga kostnader, som ytterst enbart belastar tullservicecentren, trots principen i unionens tullkodex om att tullombudskap är fritt, i de två formerna direkt och indirekt ombudskap.
- 12 För det tredje hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida artikel 3.3 i ministerdekret nr 549/1992 är förenlig med artiklarna 56–62 FEUF, eftersom den

geografiska begränsningen av tullservicecenters verksamhet tycks innebära en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster, i och med att tullservicecenter objektivt sett missgynnas jämfört med andra aktörer.

- 13 I motsats till vad lokaldirektoratet har gjort gällande finner den hänskjutande domstolen inte att den omständigheten att ett tullservicecenter bedriver verksamhet utanför de ovannämnda geografiska gränserna kan påverka de tekniska och professionella kraven angående denna tjänsteverksamhet och följaktligen dess kontinuitet.
- 14 Den hänskjutande domstolen påpekar att den gällande nationella lagstiftningen kan leda till en snedvridning av konkurrensen på den europeiska marknaden med avseende på den fria rörligheten för varor och personer, eftersom denna lagstiftning inskränker friheten att tillhandahålla tjänster inom och mellan medlemsstaterna, mot bakgrund av både direktiv 2006/123 och artiklarna 56–62 FEUF.
- 15 Vad gäller tolkningsfrågornas relevans, och i synnerhet frågan huruvida det finns ett gränsöverskridande intresse, framhäver den hänskjutande domstolen först och främst de möjliga verkningarna av den aktuella nationella lagstiftningen för personer som är etablerade i andra medlemsstater och som önskar att utöva friheten att tillhandahålla tjänster. Vidare erinrar den hänskjutande domstolen om att bolagets verksamhet i förevarande fall omfattar två medlemsstater (Italien som tjänsteleverantörens medlemsstat och Tyskland som tjänstemottagarens medlemsstat).
- 16 Den hänskjutande domstolen hemställer slutligen om skyndsam handläggning enligt artikel 105.1 i domstolens rättegångsregler mot bakgrund av relevansen av de ställda frågorna, vilka är av principiell karaktär, och av det faktum att utgången i målet är helt avhängig EU-domstolens avgörande.